

Trónharcok (1437- 1458)

Erdély:

- ✚ Magyar Királyság keleti részén, vezetője: VAJDA
- ✚ 3 eltérő jogi helyzetű területek: Székelyföld, Szászföld és a 7 magyar vármegye.
- ✚ **Székelyföld:** szabad székelyek, katonai szolgálatra kötelezettek.
- ✚ **Szászföld:** szász hospesek, városok – falvak, kiváltság, szabadok
- ✚ **Magyar vármegyék:** anyaországgal megegyező felépítésűek
- ✚ **Gazdaság:** lassabban fejlődött, mint az anyaország, nincs egységes jobbágyság a XV. században (román betelepülők helyzete, jobbágytehek kérdése)
- ✚ 1437-es lázadás: Budai Nagy Antal
- ✚ 1437. kápolnai unió: hármastagozódású erdélyi rendi szerveződés, székely előkelők, szász polgárok és a magyar nemesek
- ✚ Fontos: nem etnikai, hanem rendi együttműködés
- ✚ Habsburg Albert (1437 - 1439): Zsigmond lányának férje, további királyi birtokok eladományozása (Királyi hatalom csökken).
- ✚ Támadó török elleni hadjárat során halt meg a király (vérhas) → TRÓNHARCOK
- ✚ **Győztes:** I. (Jagello) Ulászló, lengyel király (1440 – 1444)
- ✚ Probléma: Erzsébet 1440-ben megkoronáztatta csecsemő fiát, V. (Habsburg) Lászlót, majd a Szent koronával Bécsbe menekült.
- ✚ Hunyadi János, Zsigmond mellett emelkedett fel. Zsoldos és huszita harcmódot ismerője.
- ✚ I. Ulászlót támogatta: cserébe Szörénység és temesi bán, majd NándorSzékesfehérvár kapitány lett.
- ✚ Magyar haderő jelentős részével rendelkezett, török ellenes harcok vezetője.
- ✚ 1443. „Hosszú hadjárat” győzelmei, 1444 nyarán: Drinápolyi béke, a török kiűrtette szerbiát.
- ✚ 1444. őszén, várnai csata (Drinápolyi béke megszegése). I Ulászló halála.
- ✚ 1446-1452: Hunyadi János kormányzósága.

Kormányzói/gubernátori jogkör:

- ✚ Korlátozással gyakoroltatta a legfelső hatalmat. (Nem verethet pénzt és nem adományozhat nemesi címet) → Királyi tanács
- ✚ Tiszántúlt és Erdélyt közvetlenül irányította, mint vajda
- ✚ Az ő birtokába kerültek a királyi várak, az uralkodói seregek és a pénzverdék is.
- ✚ A kinevezések és adományozások terén Hunyadi az országtanács jóváhagyására kényszerült.

Nándorfehérvár ostroma:

- ✚ 1448. újabb török ellenes hadjárat, 2. rigómezei csata, vereség
- ✚ **fő irány:** védekezés
- ✚ 1453: II. Mohamed bevette Konstantinápolyt majd Szerbiát.
- ✚ 1456: Nándorfehérvár ostroma.
- ✚ Várkapitány: Szilágyi Mihály
- ✚ Segítség: Hunyadi bandérium, a délvidéki nemesség, Kapisztrán János kereszties serege.
- ✚ Győzelem, de pestis, Hunyadi János halála

V. László (1440 – 1457)

- ✚ 1440-ben született, ekkor koronázták ellenkirállyá.
- ✚ 1440-1453-ig III. Frigyes nevelte Bécsben.
- ✚ 1453-tól átvette a magyar királyság irányítását, tanácsadója Cillei Ulrik
- ✚ 1456-tól Cillei Ulrik fokozatosan kiszorította a politikából a Hunyadi-pártot
- ✚ Nándorfehérvár átadásába Hunyadi nem egyezett bele, hívei Cilleit megölték.
- ✚ Hunyadi László és hívei kivégzése, V. László Hunyadi Mátyás Prágába vitte (fogolyként).

Hunyadi Mátyás (1458-1490)

- ✚ 1443-ban született Kolozsvárott.
- ✚ Nevelői: Szánoki Gergely lengyel humanista, Vitéz János Váradai püspök.
- ✚ Kisgyermekként kiválóan beszélt latinul.
- ✚ Podjebrád György (Cseh király: 1458-1471)
- ✚ Podjebrád Katalin, Mátyás első felesége (1461 – 64) Mátyásszövetségese a cseh király.
- ✚ 1458-ban koronázták Mátyást, nem a szent koronával (II. Frigyesnél van)
- ✚ Elvben Szilágyi 5 évig kormányzó Mátyás mellett, de az hamar félreállította.
- ✚ Ellenfelek: Birtokadományok vagy hadsereggel győz felettük (II. Frigyes és Bárói támogatói).

I. Korszak (1458 – 1462)

- 🇭🇺 Rendeikkel egyetértésben kormányozott.
- 🇭🇺 Török ellenes politika, a déli végvár rendszert támadják a törökök.
- 🇭🇺 Eredmények: Jajca visszafoglalása, Bosznia kettéosztása (Kiegyenlített erőviszonyok)

II. Korszak (1464 – 90)

- 🇭🇺 1463-ban kiváltotta a szent koronát és Sopront III. Frigyesztől.
- 🇭🇺 Koronázás: 1464
- 🇭🇺 Rendeik háttérbe szorítása: egy.-ben saját akaratát érvényesítette.
- 🇭🇺 Államigazgatás: nem rendi hivatalok, hanem egyedül tőle függő hivatalok.
- 🇭🇺 Királyi tanács korlátozása: titkos- és főkancellária, élükön Mátyás bizalmasai.
- 🇭🇺 Bárói pozíció, a főkincstartó tisztség megszüntetése, helyette: Kincstárnok???
- 🇭🇺 Bárói családok kihalása: háramlás -> ...

Adórfom:

- 🇭🇺 növekedő bevételek segíti emelkedő népesség szám (3,5 – 4 millió) mezővárosok árutermelése nő.
- 🇭🇺 De: bevétel növekedést csak a jobbágyi terhek növelésével lehetett elérni.
- 🇭🇺 1467. füstpénz (Jobbágy háztartásonként), akár évente kétszer is.
- 🇭🇺 Rendkívüli hadiadók: 1 forint telkenként, akár évente kétszer is.